

20

DISSERTATIO ENTOMOLOGICA
INSECTA FENNICA

ENUMERANS.

CUJUS PARTICULAM OCTAVAM

CONS. AMPL. FACULT. PHILOS. ABOËNSIS

PRÆSIDE

CAROLO REGINALDO SAHLBERG

*Phil. & Med. Doct. Oecon. & Hist. Natur. Prof.
Publ. & Ord. Collegii Imp. Med. Assess. Societt. Imp.
Nat. Studios. Moscov. & Nat. Scrut. Lips. nec non
Soc. Imp. Oecon. Fenn. Membro.*

PUBLICO EXAMINI SUBJICIT

PRO LAUREA

WILHELMUS FRIDERICUS BRUMMER

Aboënsis.

In Auditorio Philosophico die 18 Dec. 1822.

h. p. m. s.

ABOÆ, Typis FRENCKELLIORUM.

Theses.

I.

Quemadmodum plures Insectorum species, externa forma valde quidem dissimiles, in unum interdum genus, de illarum proprio in Systemate loco dubius, contrusit Cel. A LINNÉ; ita quoque in Ordinem, quem *Aptera* appellavit, animalcula collocavit, tam partium internarum structura, quam externo habitu, mirum in modum a se invicem discrepantia.

II.

Quo igitur factum est, ut hicce imprimis Insectorum Ordo, a Linnæo constitutus, ex methodo FABRICII, instrumenta cibaria accuratissime examinantis, in plures dissolveretur ordines.

III.

Mutationes inter, quas recentiori ævo subiit Systema Entomologicum, vel si malueris, totum Systema Zoologicum, maximi profecto est momenti, quod animalia, quæ *Crustaceorum* nomine propriam Classem jam constituunt, e tota Insectorum cohorte, a Celeberrimis Gallorum Entomologis jure, ut opinamur, sublata sint.

IV.

Neque suis caret rationibus consilium a Cel. LAMARCK primo captum, atque dein etiam a Cel. LATREILLE repetitum, *Araneides* a Classe Insectorum sejungere.

V.

Qui enim Araneidum & Insectorum attente contulerit fabricam internam, non potest non perspicere, hæcce animalcula valde a se invicem differre.

4. *P. crenatus*: obscure testaceus pubescens, thorace gibbo submutico, elytris crenato-striatis im-maculatis.

Schönh. Synon. 2. 109. 7.

Habitat in ligno sicco & domibus, rarius.

Familia X. Cucujipes.

Caput porrectum, exsertum. Antennæ subfiliformes. Corpus oblongum, sæpe elongatum, valde depressum.

CUCUJUS.

Palpi quatuor subæquales, articulo ultimo paulo crassiori obconico, apice truncato. Ligula brevis bifida, laciniis linearibus distantibus. Antennæ moniliformes. Tarsorum articulus primus minutus inferus stipuliformis. Corpus deplanatum.

1. *C. depressus*: niger subnitidus, capite thoracis dorso elytrisque rufis, thorace utrinque denticulato, supra bisulcato.

Schönh. Synon. 3. 52. 4.

Habitat sub cortice arborum emortuarum rarissime.

Obs. Articulos tarsorum posticorum in altero sexu, forte masculo, hujus & sequentis speciei, quatuor tantum esse, observarunt *Gyllenhal & Schönherr*. Ad *Tetramera* retulit hanc familiam *Latreille*.

2. *C. dermestoides*: fusco-ferrugineus punctulatus, pedibus rufo-testaceis, thorace utrinque quadridentato, foveolis duabus obsoletis, scutello brevissimo transverso, elytris stria suturali valde impressa.

Schönh. Synon. 3. 54. 11.

Habitat in truncis arborum, præsertim Abietis, nuper cæsis, minus frequens.

3. *C. muticus*: niger nitidus subtiliter punctulatus, antennis pedibusque piceis, thorace tenuiter marginato subquadrato bistriato, elytris striis quatuor subtiliter impressis.

Schönh. Synon. 3. 54. 12.

Habitat sub cortice arborum rarius; ad Wasam *D. Wasastjerna*; in Parœcia Sastmola *D. Manerheim*; in Yläne *ipse*.

4. *C. testaceus*: rufo-testaceus nitidus immaculatus, subtilissime punctulatus, thorace subquadrato immarginato mutico, obsolete bistriato, elytris substriatis.

Schönh. Synon. 3. 55. 17.

Habitat sub cortice arborum ad Wasam rarissime; *D. Wasastjerna*.

DENDROPHAGUS.

Palpi quatuor breves inæquales; antici in medio crassiores, articulo ultimo conico subacuminato; postici brevissimi clavati. Antennæ fili-

formes, longitudine fere corporis. Tarsorum articulus primus minutus, inferus. Corpus oblongum deplanatum.

1. *D. crenatus*: nigro-piceus depressus, antennis pedibusque rufo-testaceis, elytris brunneis crenato-striatis, thorace profunde punctato, dorso impresso obsolete bisulcato, lateribus sinuatis.

Schönh. Synon. 3. 58. 1.

Cucujus crenatus. Payk. Faun. Sv. 2. 168. 4.

Habitat sub cortice arborum, passim minus frequens.

Familia XI. Clerii.

Antennæ subclavatæ, articulo saltem ultimo crassiore. Caput exsertum, latitudine thoracis. Thorax elongatus, postice angustior. Corpus elongatum, subcylindricum. Tarsorum articulus primus minutus, quartus bilobus.

CLERUS.

Palpi anteriores filiformes, posteriores longiores securiformes. Ligula porrecta membranacea bifida, laciniis brevibus rotundatis distantibus. Antennæ moniliformes, clava triarticulata extrorsum crassiori, articulo ultimo magno, oblique acuminato.

1. *C. formicarius*: pilosus rufus, capite pedibus-

que nigris, tarsis rufescentibus, elytris nigris, basi rufis, fasciisque duabus albis.

Schönh. Synon. 2. 43. 5.

Var. b. Minor, pectore nigro, pedibus vel totis vel ad partem rufescentibus.

Gyllenh. Ins. Svec. 1. 311. 1. var. b.

C. femoralis Dejean. Catal. de Coleopt. p. 41.

Var. c. Pectore pedibusque nigris.

Habitat in truncis arborum & lignis nuper cæsis, præsertim Pini & Abietis, frequens. Var. c. rarissima.

NOTOXUS.

Palpi quatuor magni securiformes. Ligula membranacea bifida, laciniis longioribus porrectis, ciliatis, obtusis. Antennæ extrorsum crassiores, articulo ultimo majore, oblique acuminato.

1. N. mollis: elongatus pubescens fuscus, elytris fasciis duabus apiceque pallidis, abdomine rufescente.

Schönh. Synon. 2. 52. 3.

Habitat in Fennia australi rarissime.

TILLUS.

Palpi inæquales, anteriores filiformes, posteriores securiformes. Ligula membranacea inter palpos porrecta, integra. Antennæ serrate, extrorsum crassiores.

1. *T. elongatus*: lineari-elongatus, villosus ater, elytris punctato-striatis, nigro-cærulescentibus.

Femina: Thorace supra rubro.

Schönh. Synon. 2. 45. 1.

Habitat in Fennia australi rarissime. Borgoæ;
D. *Savenius*; ad Korsnäs in Parœcia Piikis
D. *Tams*.

Familia XII. Malacodermi.

Antennæ filiformes, sæpe serratæ. Corpus elongatum molliusculum, præsertim elytra. Thorax brevior marginatus semicircularis aut subquadratus. Tarsi evidenter 5-articulati, primo plerumque reliquis longiori.

LYMEXYLON.

Palpi antici porrecti; in mare articulo penultimo magno, appendiculo ovato fisso, ultimo ovato acuto; in femina subfiliformes truncati. Antennæ breves filiformes, articulo ultimo acuto.

1. *L. dermestoides*: cylindricum pubescens, thorace brevi transverso, antennis thorace brevioribus, serratis.

Femina: testacea, oculis, alis pectoreque nigris.

Mas.: niger, elytris testaceis apice nigris, pedibus pallidis.

Hylecætus dermestoides. Schönh. *Synon.* 3. 44. 1.

Var. b. Mas: totus niger, pedibus anticis pallidis.
Schönh. 1. c. var. β .

Var. c. Femina: testacea, oculis, apice elytrorum,
alis pectoreque nigris.

Habitat in truncis *Quercus*, *Betulæ* & *Abietis*
rarius.

Obs. Var. c. Feminae varietatis a omni puncto simillima,
sed apex elytrorum niger.

2. *L. flabellicorne*: nigrum pubescens, elytris
rufis apice nigris, antennis flabelliformibus pedi-
busque rubris, femoribus posticis fusco-nigris.

Hylecætus flabellicornis. Schönh. *Synon.* 3. 46. 2.

Habitat in *Tavastia* rarissime.

LAMPYRIS.

*Palpi quatuor subclavati; anteriores articulo ul-
timo conico subulato. Maxilla bifida. Labium
corneum, integrum. Antennæ filiformes com-
pressæ, apice acuminatæ. Caput parvum
occultatum.*

1. *L. noctiluca*: elongata depressa, supra fusca,
thoracis limbo cinereo, elytris rugoso-punctatis
lineis tribus obsolete elevatis.

Femina: aptera.

Schönh. *Synon.* 3. 59. 1.

Habitat in graminosis subhumidis, passim non infrequens; Femina noctu luce phosphorea fulgens. Mas raro investigatur.

2. *L. splendidula*: elongata depressa supra fusca, thorace antice lunulis duabus fenestrato-pellucidis, elytris crebre punctatis, lineis tribus elevatis obsoletis.

Femina: aptera.

Schönh. Synon. 3. 61. 2.

Habitat in Finlandiæ pratis rarissime.

LYCUS.

Os productum, subrostratum. Palpi quatuor inæquales, articulo ultimo majore, oblique truncato, subsecuriformi. Maxilla & ligula simplices. Antennæ filiformes compressæ, thorace longiores. Corpus elongatum depressum. Thorax parvus marginatus.

1. *L. sanguineus*: ater nitidus, thoracis canaliculati lateribus elytrisque sanguineis, his obsolete striatis pubescentibus.

Schönh. Synon. 3. 74. 32.

Var. b. Thorace toto nigro, elytris obscuris.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Habitat in floribus & in truncis Pini Abietisque frequens; var. b. in Bothnia Orientali rarissime capta.

2. *L. Aurora*: niger holosericeo-pubescens, thoracis foveolati lateribus costisque elevatis rubris, disco fusco, elytris sanguineis, costis disci quatuor elevatis, interstitiis reticulatis.

Schönh. Synon. 3. 76. 36.

Habitat in pratis sylvaticis & in truncis arborum putrescentibus minus frequens; in Provinciis borealibus frequentior.

3. *L. affinis*: niger holosericeo-pubescens, thorace foveolato, elytris sanguineis, costis disci quatuor rugisque crebris transversis elevatis.

Schönh. Synon. 3. 76. 38.

Habitat in pratis & sylvis rarius.

4. *L. minutus*: ater holosericeo-pubescens, thorace foveolato, articulo antennarum ultimo testaceo, elytris sanguineis, costis disci quatuor elevatis, interstitiis reticulatis.

Schönh. Synon. 3. 75. 35.

Habitat in floribus & truncis arborum emortuorum minus frequens.

DASYTES.

Palpi inaequales, extrorsum crassiores, apice oblique truncati. Ligula membranacea elongata cylindrica, apice rotundata integra. Antennae filiformes, thorace longiores, saepius serratae. Corpus lineari-elongatum. Thorax brevis marginatus, vix elytris angustior.

1. *D. obscurus*: elongatus nigro-subviolaceus hirtus, thorace brevi, elytris subtiliter rugoso-punctatis, antennis obtuse serratis, maris elongatis.

Schönh. Synon. 3. 14. 14.

Habitat in frondibus *Abietis* & in floribus, minus frequens.

2. *D. niger*: oblongus niger hirtus, tenue punctulatus, thorace sulculo longitudinali utrinque impresso, antennis obtuse serratis.

Schönh. Synon. 3. 12. 9.

Habitat in floribus frequens.

3. *D. rufitarsis*: elongatus nigro-cærulescens subglaber, thorace elytrisque parcius sed profunde punctatis, antennis profunde & acute serratis, basi tarsisque rufescentibus.

Habitat ad Wasam rarissime, *D. Wasastjerna*.

Descr. *D. obscuri* latitudine, sed paulo longior. Caput exsertum æneo-cærulescens, thorace angustius, punctatum subpilosum, foveolis inter oculos duabus, tertioque in vertice magis obsoleto, impressis. Oculi nigri. Antennæ longitudine dimidii corporis, nigrae cinereo-pubescentes, profunde serratæ, dentibus elongato-triangularibus acuminatis; articulis ad basin tribus rufescentibus. Thorax longitudine dimidio latior, antice truncatus lateribus & postice rotundatus tenuissimeque marginatus, supra modice convexus æqualis, distincte punctulatus, nigro subcæruleus, ad latera pilosus. Scutellum nigro-cærulescens rotundatum punctulatum. Elytra thoracis medio vix latiora sed quintuplo longiora, apice rotundata, supra convexa humeris elevatis, nigro-cærulescentia nitida, ad margines subpilosa, parce & profunde punctata. Corpus nigro-cæruleum punctulatum subpubescens. Pedes elongati pilosi nigri, tarsi rufoferrugineis.

4. *D. tarsalis*: oblongus virescenti-cærulescens

hirtus, fronte trifoveolata, elytris profunde punctatis, antennis profunde & acute serratis, basi tarsisque piceo-ferrugineis.

Habitat in floribus rarissime; ad Wasam D.
Wasasijerna; in Yläne ipse.

Descr. Magnitudine D. floralis. Caput thorace angustius virescenti cæruleum, hirtum punctatum, foveolis vel sulculis tribus, duabus interocularibus, tertio verticali, sat profunde impressis. Oculi nigri. Antennæ nigrae, vix dimidii corporis longitudine, profunde & acute serratae, dentibus elongato-triangularibus; articuli tres ad basin piceo-ferruginei. Thorax viridi-cæruleus hirtus nitidus, postice latior, antice truncatus, lateribus parum dilatatus, angulis posticis rotundatis, supra modice convexus aequalis, crebre punctulatus. Scutellum viridi-cærulescens rotundatum, tenuissime punctulatum. Elytra thorace quadruplo longiora, apice rotundata, supra convexa humeris elevatis, viridicærulescentia nitida pilosa, profunde & parcius punctata. Corpus viridi-cæruleum subtilissime punctulatum pubescens, Pedes viridi-cærulescentes, tarsis piceo-ferrugineis.

Obs. Quamvis D. florali magnitudine, antennarum structura elytrorumque punctura valde similis, ab eo tamen differt colore, fronte foveolato, thoracisque lateribus minus rotundatis, atque diversa species mihi videtur. A præcedente, corpore minus elongato, colore, pubescentia & foveola verticali profundius impressa distinguitur.

5. D. floralis: oblongus niger hirtus punctatus, thorace æquali non impresso, antennis profunde & acute serratis, tibiis tarsisque fusco-piceis.

Schönh. Synon. 3. 13. 10.

Habitat in floribus rarius.

6. D. nigricornis: oblongus supra viridi-æneus pubescens elytris profunde punctatis, antennis obtuse serratis, basi tibiis tarsisque testaceis.

Schönh. Synon. 3. 15. 22.

Var. b. Nigrescens.

Habitat in frondibus *Abietis* tempore vernali, minus frequens. Var. b. ad *Wasam* rarissime, *D. Wasastjerna*.

7. *D. flavipes*: lineari elongatus, nigro-virescens hirtus tenue punctulatus, antennarum basi tibiis tarsisque testaceis.

Schönh. Synon. 3. 13. 13.

Habitat in floribus, passim sat frequens.

8. *D. linearis*: filiformi-elongatus virescens opacus punctatissimus, thorace elongato, subcanaliculato, abdomine æneo nitido.

Schönh. Synon. 3. 16. 25.

Habitat in floribus, præsertim in viciniis maris, passim.

CANTHARIS.

Palpi quatuor, articulo ultimo securiformi. Maxilla bifida. Labium integrum. Antennæ filiformes. Tarsorum articulus quartus bilobus. Elytra abdomen obtegentia.

Sect. 1. Elytris nigricantibus.

1. *C. fusca*: nigra, thorace punctato rufo, macula nigra margini antico contigua, abdominis limbo rubro, pedibus nigro-fuscis.

Schönh. Synon. 2. 60. 1.

Var. b. Femoribus anterioribus basi rufis.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Habitat in plantis variis frequens.

2. *rustica*: nigra, thorace punctato rufo, macula disci nigra marginem anteriorem non attingente, abdominis limbo femoribusque omnibus rufis, his apice nigris.

Schönh. Synon. 2. 61. 2.

Var. b. Thorace toto rufo immaculato.

Habitat in plantis ubique frequens. Var. b. in Parœcia Lemo a D. *Mannerheim* rarissime lecta.

3. *C. dispar*: nigra, thorace lævi rufo immaculato, abdominis limbo pedibusque rufis, genubus tibiisque posticis nigris.

Schönh. Synon. 2. 61. 3.

Habitat in Fennia australi rarius.

4. *C. pellucida*: nigra, thorace lævi abdomineque totis rufis, pedibus rufis, tibiis posterioribus nigris.

Schönh. Synon. 2. 65. 18.

Var. b. Femoribus apice abdomineque basi nigris.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Habitat in floribus passim.

5. *C. nigricans*: fusco-nigra, pubescens, ore, antennis, thoracis abdominisque limbo atque pedibus flavo-testaceis, tibiis posticis fuscis.

Schönh. Synon. 2. 65. 17.

Var. b. Thoracis disco, aut macula parva nigra, aut toto pallide rufo.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Var. c. Tibiis posticis rufescentibus.

Schönh. Synon. 1. c. var. γ.

Var. d. Antennarum articulis quinque primis fuscis, elytris vitta elongata rufescente, tibiis posticis rufis.

Not. Varietati c magnitudine & statura simillima. Antennæ, articulo primo ad basin rufescente, apice nigro, sequentibus quatuor nigro-fuscis, reliquis rufo-testaceis. Elytra nigra pube densa cinerea testæ, vitta prope ad basin incipiente & in medio evanescente, nec suturam nec marginem attingente rufo-testacea. Pedes testacei, femorum posticorum apice fusco. An diversa species?

Habitat in fruticibus & plantis frequens. Var.

b. & c. rarius obveniunt. Var. d. rarissime; ad Wasam, D. *Wasastjerna*; in Fennia australi, ipse.

6. C. obscura: elongata nigra, thoracis lateribus summoque abdominis margine rufo-pallidis, pedibus totis nigris.

Schönh. Synon. 2. 64. 15.

Habitat in fruticibus & plantis frequens.

7. C. Lapponica: lineari elongata pubescens nigra, ore, antennarum basi pedibusque pallidis, thorace angustiori subquadrato, dorso carinato.

Gyll. Ins. Sv. 2. Add. XV.

Habitat in Lapponia rarius; D. *Sanmark*.

8. *C. elongata*: lineari-elongata nigra, antennarum tibiarmque basi testacea, thorace longiori subquadrato.

Schönh. Synon. 2. 66. 29.

Habitat in frondibus Abietis passim.

9. *C. paludosa*: lineari-elongata nigra, mandibulis, antennarum tibiarmque basi pallidis, thorace breviori subtransverso.

Schönh. Synon. 2. 67. 30.

Habitat in graminibus paludum minus frequens.

10. *C. atra*: lineari-elongata fusco-nigra, antennarum basi tibiis totis femorumque apice pallide luteis, thorace breviori subtransverso.

Schönh. Synon. 2. 67. 31.

Habitat in fruticibus & plantis sat frequens.

11. *C. thoracica*: rufo-testacea, vertice antennarum apice elytrisqne nigris, pectore piceo.

Schönh. Synon. 2. 67. 34.

Var. b. Pectore etiam testaceo.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Habitat in frutetis rarius.

12. *C. fulvicollis*: nigro-fusca, ore, antennarum basi, thorace, abdominis margine, ano pedibusque pallidis.

Schönh. Synon. 2. 70. 50.

Var. b. Thoracis disco fuscescente.

Habitat in floribus & frutetis Fennix australis, haud infrequens.

Sect. 2. Elytris pallescentibus.

13. *C. alpina*: supra testacea, vertice attenuato nigro, thorace punctulato nigro-maculato transverso postice subemarginato, utrinque unidentato.

Schönh. Synon. 2. 64. 11.

Var. b. Supra dilute fusca, elytris pallidioribus, femoribus nigro-fuscis.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Var. c. Thorace testaceo immaculato.

Habitat in pratis sylvaticis passim. Var. c. rarius obvenit.

14. *C. livida*: rufo-testacea, thorace lævi rotundato immaculato, macula frontali, pectore, abdominis basi, genibus tibiisque posticis nigris.

Schönh. Synon. 2. 62. 4.

Cantharis dispar, *Mas. Payh. Faun. 1. 260. 3.*

Habitat in hortis & frutetis passim minus frequens.

Obs. An *Cantharis* a *D. Mannerheim* in *Parœcia Lemo* capta, ab hac specie, cui ceteroquin haud dissimilis videtur, magnitudine multo minore atque pedibus totis rufo-testaceis diversa, varietas tantum sit *C. livida*, vel an distinctam constituat speciem, ex unico specimine dijudicare non possum.

15. *C. assimilis*: brevior, supra testacea, vertice antennisque nigris, subtus nigra, femorum basi tibiisque anticis testaceis.

Schönh. Synon. 2. 63. 8.

Var. b. Mas: thorace rufo-testaceo immaculato; pedibus totis nigris.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Ver. c. Mas: thoracis disco pedibusque totis nigris.

Schönh. Synon. 1. c. var. γ.

Habitat ad littora lacuum & fluviorum in frutibus & gramine, apud nos rarius.

16. *C. liturata*: supra testacea, thorace postice litura angulata nigra, abdominis lateribus, ano pedibusque testaceis, femoribus nigro-lineatis.

Schönh. Synon. 2. 63. 9.

Var. b. Pedibus nigro-fuscis, genubus testaceis.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Var. c. Duplo minor & ultra.

Schönh. Synon. 1. c. var. γ.

Habitat in floribus & plantis frequens.

17. *C. clypeata*: supra pallida, vertice thoracisque macula discoidali antice angustata nigra, pedibus pallidis, posticis infuscat.

Schönh.